

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 17.12.1987, sp. zn. 8 Tz 110/87, ECLI:CZ:NS:1987:8.TZ.110.1987.1

Číslo: 50/1988

Právní věta: Dôvodom nariadenia výkonu podmienenečného trestu odňatia slobody uloženého za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. môže byť aj skutočnosť, že odsúdený nezaplatil dlžné výživné, hoci mal možnosť to urobiť. /1/

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 17.12.1987

Spisová značka: 8 Tz 110/87

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Trest odnětí svobody podmíněný

Předpisy: 140/1961 Sb. § 59 odst. 2

§ 213

§ 60 odst. 1

§ 60 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50

Dôvodom nariadenia výkonu podmienenečného trestu odňatia slobody uloženého za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. môže byť aj skutočnosť, že odsúdený nezaplatil dlžné výživné, hoci mal možnosť to urobiť. 1)

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR zo 17. 12. 1987 sp. zn. [8 Tz 110/87.](#))

Najvyšší súd SSR v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona vyslovil, že uznesením Mestského súdu v Bratislave z 29. júla 1987 sp. zn. 4 To 297/87 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 2 a § 147 odst. 1 písm. a) Tr. por. a § 60 odst. 1 Tr. zák.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Obvodného súdu Bratislava 4 z 21. marca 1985 sp. zn. 4 T 31/85 v spojení s uznesením Mestského súdu v Bratislave z 2. októbra 1985 sp. zn. 2 To 347/85 bol obvinený R. G. uznaný za vinného z trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 213 odst. 1 Tr. zák. na tom skutkovom

základe, že hoci rozsudkom Okresného súdu v Trnave z 22. októbra 1982 sp. zn. 12 C 626/81 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 23. februára 1983 sp. zn. 9 Co 9/83 mu bola uložená povinnosť prispievať na výživu svojej manželky A. G. sumou 800,- Kčs mesačne, v čase od 11. augusta 1981 do právoplatnosti rozvodu 30. novembra 1983 si túto povinnosť riadne neplnil, čím bol na výživnom dlžný sumu 22 116,- Kčs.

Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov; výkon trestu bol podmiennečne odložený na skúšobnú lehotu jedného roka.

Obvodný súd Bratislava 4 dňa 14. mája 1987 uznesením sp. zn. 4 T 31/85 vyslovil, že obvinený sa v skúšobnej lehote podmiennečného odsúdenia neosvedčil, a preto vykoná trest v prvej nápravnovýchovnej skupine.

Na podklade sťažnosti obvineného proti tomuto uzneseniu Mestský súd v Bratislave uznesením z 29. júla 1987 sp. zn. 4 To 297/87 zrušil podľa § 149 odst. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie a podľa § 60 odst. 1 Tr. zák. vyslovil, že obvinený sa v skúšobnej lehote osvedčil.

Generálny prokurátor SSR podal proti uzneseniu mestského súdu v šesťmesačnej lehote uvedenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona v neprospech obvineného. Poukázal na to, že obvodný súd správne zistil, že obvinený sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, pretože nič neuhradil z dlžného výživného svojej bývalej manželke, hoci mu v tom nebránili žiadne prekážky. Naproti tomu stanovisko mestského súdu, že obvinenému nebolo uložené primerané obmedzenie v zmysle § 59 odst. 2 Tr. zák. uhradiť výživné, preto jeho nezaplatenie v skúšobnej dobe nie je dôvodom pre záver, že nevedol riadny život pracujúceho človeka, je v rozpore so zákonom.

Sťažovateľ vyslovil názor, že pokiaľ obvinený ani nezačal splácať dlžné výživné v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, táto okolnosť sama o sebe bráni vysloviť, že sa osvedčil.

Generálny prokurátor SSR preto navrhol, aby Najvyšší súd SSR podľa § 268 odst. 2 Tr. por. len vyslovil, že uznesením Mestského súdu v Bratislave z 29. júla 1987 sp. zn. 4 To 297/87 bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 5, § 149 odst. 1 písm. a) Tr. por. a § 60 odst. 1 Tr. zák. v prospech obvineného bez toho, že by napadnuté uznesenie zrušil vzhľadom na ustanovenie § 60 odst. 3 Tr. zák.

Na podklade sťažnosti pre porušenie zákona Nejvyšší súd SSR podľa § 267 odst. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon porušený bol.

Už obvodný súd nerešpektoval povinnosť zistiť skutočný stav veci (§ 2 odst. 5 Tr. por.), ktorá sa vzťahuje na celé trestné konanie, teda i na rozhodovanie o tom, či sa podmiennečne odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil. Neobjasňoval náležite všetky okolnosti rozhodujúce pre posúdenie, či obvinený viedol v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia riadny život pracujúceho človeka. Pritom treba uviesť, že medzi okolnosti, ktoré môžu odôvodniť rozhodnutie o tom, že podmiennečne odložený trest sa vykoná, patrí i neuhradenie dlžného výživného pri odsúdení pre trestná čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. Nemusí ísť pritom o povinnosť uloženú podmiennečne odsúdenému ako primerané obmedzenie v zmysle § 59 odst. 2 Tr. zák. Súd je však i v tomto prípade povinný skúmať celkový spôsob života podmiennečne odsúdeného a okolnosti, ktoré viedli k tomu, že podmiennečne odsúdený dlžné výživné neuhradil.

Z výsluchu obvineného na verejnom zasadnutí pred prvostupňovým súdom vyplýva, že dlžné výživné v skúšobnej dobe neuhradil preto, že bývalá manželka si ponechal sumu 11 000,- Kčs, ktorú spoločne nedobudli, a disponovala ňou ako s vlastnou. Ďalším dôvodom malo byť ponechanie ďalšej sumy 16 000,- Kčs, z ktorej polovica (8000,- Kčs) patrila ich synovi, po ktorom obvinený bývalej manželke

peniaze poslal, ako aj to, že ho nechce pustiť do spoločne nadobudnutého rodinného domu, pričom musí bývať u dcéry (túto okolnosť potvrdzuje MNV v Trstíne) a tiež, že bývalá manželka si ponechala všetky vkladné knižky so spoločnými úsporami.

Obvodný súd tieto okolnosti náležite nezistoval. Dôsledne nevypočul ohľadom tvrdenia obvineného svedkyňu A. G., jeho bývalú manželku a nepreveril pravdivosť tvrdení ani vykonaním ďalších dôkazov. Nezistil teda ani to, pre aké príčiny obvinený neuhradil dlžné výživné v skúšobnej dobe. Navyše nevenoval pozornosť ani zisteniu jeho majetkových a zárobkových pomerov. Nevyžiadal správu o výške jeho starobného dôchodku a nezistoval, ani to, aký je jeho mesačný príjem i správanie v Pozemných stavbách, n. p. Nitra, kde má pracovať ako člen závodnej stráže.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd SSR vyslovil porušenie zákona v prospech i v neprospech obvineného. Rozhodnutie však obmedzil len na tzv. akademický výrok, pretože z ustanovenia § 60 odst. 3 Tr. zák. vyplýva, že ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobí rozhodnutie podľa odst. 1 (o osvedčení, prípadne neosvedčení sa) bez toho, že by na tom mal podmiennečne odsúdený vinu, berie sa to tak, že podmiennečne odsúdený sa osvedčil.

Keďže lehota podľa odst. 3 § 60 Tr. zák. uplynula 2. októbra 1987, pričom obvinený nemá na tom vinu, aj v prípade zrušenia napadnutého uznesenia by záver bol ten istý ako v napadnutom uznesení, že podmiennečne odsúdený sa osvedčil a hľadá sa na neho, ako by nebol odsúdený (§ 60 odst. 4 Tr. zák.).

Poznámky pod čiarou:

1) Redakčná poznámka: Pri ukladaní podmiennečného trestu odňatia slobody za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. by sa však taká povinnosť mala spravidla uložiť (porov. č. 11/1984, str. 94 Zb. rozh. tr.).